

24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanı Seçimi ve Milletvekili Genel Seçimi Sandık Sonrası Araştırması

2 TEMMUZ 2018

NOT: BU DOSYADA İLETİLEN VERİLER GÖRSELLEŞTİRİLİRKEN
SLİDE'DA BELİRTİLEN LOGO, ÖRNEKLEM BİLGİSİ (N=) VE IPSOS
SOSYAL ARAŞTIRMALAR KAYNAK BİLGİLERİNE YER VERİLMELİDİR.

ISO 9001
BUREAU VERITAS
Certification

ISO 2052
BUREAU VERITAS
Certification

Araştırmanın Amaçları

Ipsos Sosyal Araştırmalar Enstitüsü'nün gerçekleştirdiği 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili Genel Seçimi Sandık Sonrası Araştırması'nda şunlar amaçlandı

- ✓ Cumhurbaşkanlığı adayları ve siyasi partiler bazında **seçmen profilini** tespit etmek
 - ✓ seçmenlerin **karar verme süreçlerini** anlamak,
 - ✓ **oy tercihinde etkili** olan unsurları tespit etmek,
 - ✓ **siyasi partiler arası oy geçişlerini** ortaya koymak,
- ✓ seçmenlerin çeşitli başlıklarda **seçim sonrasına ilişkin** değerlendirmelerini almak ve ülkenin geleceğine yönelik **beklentilerini** anlamak.

Araştırmanın Yöntemi

KİM?

24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanı ve Milletvekili Genel Seçimi'nde geçerli oy kullanan 18 yaş ve üstü seçmenleriyle gerçekleştirilmiştir.

YÖNTEM

25-29 Haziran 2018 tarihler arasında Bilgisayar Destekli Telefon Görüşmesi (CATI) veri toplama tekniği ile basit rassal seçimle yapılmıştır.

ÖRNEKLEM

Araştırma kapsamında 81 ilde 18 yaş üzeri seçmenler ile 2906 görüşme gerçekleştirilmiştir.
Araştırmanın istatistiki hata payı, % 95 güven aralığında $\pm$ % 2'dir.

ANALİZ

Veriler, 2017 ADNKS bilgileri ve 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanı ve Milletvekili Genel Seçimleri sonuçlarına göre İBBS 1 düzeyinde ağırlıklandırılmıştır.

GAME CHANGERS

ÖRNEKLEM

Araştırmanın Örneklemi

BÖLGE*	Görüşme sayısı
ISTANBUL	550
EGE	409
AKDENİZ	369
DOĞU MARMARA	298
BATI ANADOLU	290
GÜNEYDOĞU ANADOLU	241
BATI KARADENİZ	176
ORTA ANADOLU	145
BATI MARMARA	142
ORTADOĞU ANADOLU	119
DOĞU KARADENİZ	100
KUZEYDOĞU ANADOLU	67
TOPLAM	2906

**Bölge tanımı İstatistiki Bölge Birim Sınıflandırması 1. Düzey'e göre yapılmıştır.*

SEÇMEN PARTİ TERCİHİNE NE ZAMAN KARAR VERDİ?

«Hangi partiye oy vereceğinize ne zaman karar verdiniz?»

SEÇMEN NE ZAMAN KARAR VERDİ? (%)

	Toplam seçmen
Sandık başında	5
Son bir hafta içinde	6
Son bir hafta ile bir ay arasında	5
Son bir ay ile iki ay arasında	8
İki aydan daha önce	75
Cevap Yok	1

(n=2906)

SEÇMEN NE ZAMAN KARAR VERDİ? (%)

	AK Parti	CHP	HDP	MHP	İyi Parti
Sandık başında	5	7	3	4	4
Son bir hafta içinde	4	6	5	6	11
Son bir hafta ile bir ay arasında	2	7	8	9	8
Son bir ay ile iki ay arasında	5	8	6	11	19
İki aydan daha önce	84	72	78	68	51
Cevap Yok	0	0	0	2	7

n=1219

n=667

n=333

n=322

n=286

PARTİLER ARASI OY GEÇİŞLERİ NASIL OLDU?

AK PARTİ OYUNDAKİ DEĞİŞİM (%)

<i>24 HAZİRAN 2018 SEÇİMİ PARTİ TERCİHİ</i>	1 Kasım 2015 AK Parti seçmeni
AK Parti	78
CHP	5
HDP	1
MHP	9
İyi Parti	5
Saadet Partisi	0,4
Millet İttifakı	0
Cumhur İttifakı	2
Diğer	0

(n=1258)

CHP OYUNDAKİ DEĞİŞİM (%)

24 HAZİRAN 2018 SEÇİMİ PARTİ TERCİHİ	1 Kasım 2015 CHP seçmeni
AK Parti	3
CHP	74
HDP	7
MHP	2
İyi Parti	13
Saadet Partisi	0
Millet İttifakı	1
Cumhur İttifakı	0
Diğer	0

(n=651)

HDP OYUNDAKİ DEĞİŞİM (%)

24 HAZİRAN 2018 SEÇİMİ PARTİ TERCİHİ	1 Kasım 2015 HDP seçmeni
AK Parti	8
CHP	4
HDP	87
MHP	0
İyi Parti	0
Saadet Partisi	0
Millet İttifakı	1
Cumhur İttifakı	0
Diğer	0

(n=251)

MHP OYUNDAKİ DEĞİŞİM (%)

<i>24 HAZİRAN 2018 SEÇİMİ PARTİ TERCİHİ</i>	1 Kasım 2015 MHP seçmeni
AK Parti	10
CHP	9
HDP	0
MHP	50
İyi Parti	28
Saadet Partisi	1
Millet İttifakı	1
Cumhur İttifakı	1
Diğer	0

(n=302)

İYİ PARTİNİN OYLARI HANGİ PARTİLERDEN GELDİ? (%)

<i>1 KASIM 2015 SEÇİMİ OY TERCİHİ</i>	24 Haziran 2018 İyi Parti seçmeni
AK Parti	21
CHP	29
MHP	30
HDP	0
Saadet Partisi	0
Diğer	5
Oy kullanmadım	9
Cevap yok	6

(n=286)

«Oy tercihinizde en etkili olan unsur partinin kendisi mi, lideri mi, politikaları mı?»

OY TERCİHİNDE EN ETKİLİ UNSUR (%)

	AK Parti	CHP	HDP	MHP	İyi Parti
Partinin kendisi	9	35	15	37	12
Partinin lideri	71	21	36	29	43
Partinin politikaları/vaatleri	18	42	45	30	44
Cevap yok/fikri yok	2	2	4	4	1

n=1219

n=667

n=333

n=322

n=286

«Oy verdiğiniz partinin hangi vaatleri sizin oy tercihiniz üzerinde etkili olmuştur?»

MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ

OY TERCİHİNDE HANGİ VAATLER ETKİLİ OLDU?

	Toplam	AK Parti seçmeni
Mevcut icraatlarını beğendiğim için	17	32
Ekonomik vaatler	26	22
Dış ilişkiler	11	13
Terörle mücadele	11	11
İstikrarlı bir yönetim olması	9	11
Dini değerleri/hakları koruması	7	10
	(n=2906)	n=1219

* Çoklu cevap

«Oy verdiğiniz partinin hangi vaatleri sizin oy tercihiniz üzerinde etkili olmuştur?

MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ

OY TERCİHİNDE HANGİ VAATLER ETKİLİ OLDU?

	Toplam	CHP seçmeni
Ekonomik vaatler	26	43
Demokrasi ve insan haklarının gelişimi	17	29
Adalet sisteminin iyileştirilmesi	12	24
Eğitim sistemi	12	23
Barış / huzur ortamının sağlanması	10	11
Dış ilişkiler	11	10
Gençlere yönelik vaatler	4	10
	(n=2906)	(n=667)

* Çoklu cevap

«Oy verdiğiniz partinin hangi vaatleri sizin oy tercihiniz üzerinde etkili olmuştur?

MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ

OY TERCİHİNDE HANGİ VAATLER ETKİLİ OLDU?

	Toplam	HDP Seçmeni
Demokrasi ve insan haklarının gelişimi	17	38
Barış / huzur ortamının sağlanması	10	36
Kürt meselesi	5	20
Adalet sisteminin iyileştirilmesi	12	17
Ekonomik vaatler	26	12
	(n=2906)	(n=333)

* Çoklu cevap

GAME CHANGERS

Ipsos Sosyal Araştırmalar

«Oy verdiğiniz partinin hangi vaatleri sizin oy tercihiniz üzerinde etkili olmuştur?

MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ

OY TERCİHİNDE HANGİ VAATLER ETKİLİ OLDU?

	Toplam	MHP Seçmeni
Ülkenin bütünlüğünün korunması	10	36
Terörle mücadele	11	26
Dış ilişkiler	11	15
Ekonomik vaatler	26	14
Barış / huzur ortamının sağlanması	10	13
İstikrarlı bir yönetim olması	9	13
Demokrasi ve insan haklarının gelişimi	17	12
Adalet sisteminin iyileştirilmesi	12	10
	(n=2906)	(n=322)

* Çoklu cevap

«Oy verdiğiniz partinin hangi vaatleri sizin oy tercihiniz üzerinde etkili olmuştur?

MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ

OY TERCİHİNDE HANGİ VAATLER ETKİLİ OLDU?

	Toplam	İyi Parti Seçmeni
Ekonomik vaatler	26	40
Eğitim sistemi	12	24
Demokrasi ve insan haklarının gelişimi	17	19
Adalet sisteminin iyileştirilmesi	12	13
Ülkenin bütünlüğünün korunması	10	11
Kadın haklarını desteklemesi	2	10
(n=2906)	(n=2906)	(n=286)

* Çoklu cevap

«Bu siyasi partiye / ittifaka verdiğiniz oy, emanet bir oy mu yoksa asıl oyunuz mu?»

OYLAR EMANET Mİ? (%)

	Toplam seçmen
Asıl oy	86
Emanet oy	12
Cevap yok/fikrim yok	2

(n=2906)

«Bu siyasi partiye / ittifaka verdiğiniz oy, emanet bir oy mu yoksa asıl oyunuz mu?»

OYLAR EMANET Mİ? (%)

	AK Parti	CHP	HDP	MHP	İyi Parti
Asıl oy	95	87	76	81	67
Emanet oy	5	12	20	17	30
Cevap yok/fikrim yok	0	1	4	2	3

n=1219

n=667

n=333

n=322

n=286

SEÇMEN CUMHURBAŞKANI TERCİHİNE NE ZAMAN KARAR VERDİ?

«Hangi adaya oy vereceğinize ne zaman karar verdiniz?»

SEÇMEN NE ZAMAN KARAR VERDİ? (%)

	Toplam seçmen
Sandık başında	3
Son bir hafta içinde	3
Son bir hafta ile bir ay arasında	4
Son bir ay ile iki ay arasında	7
İki aydan daha önce	82
Cevap Yok	1

(n=2906)

«Hangi cumhurbaşkanı adayına oy vereceğinize ne zaman karar verdiniz?»

CUMHURBAŞKANI SEÇİMİ

SEÇMEN NE ZAMAN KARAR VERDİ? (%)

	Recep Tayyip Erdoğan	Muharrem İnce	Selahattin Demirtaş	Meral Akşener
Sandık başında	4	2	3	3
Son bir hafta içinde	3	3	1	9
Son bir hafta ile bir ay arasında	1	10	2	8
Son bir ay ile iki ay arasında	3	13	6	9
İki aydan daha önce	89	72	87	69
Cevap Yok	0	0	1	2

n=1529

n=885

n=241

n=220

CUMHURBAŞKANI ADAYLARI HANGİ PARTİLERDEN OY ALDI?

1 KASIM 2015 SEÇİMİ PARTİ TERCİHLERİNE GÖRE ADAYLARIN
OY DAĞILIMLARI

**CUMHURBAŞKANI ADAYLARI HANGİ
PARTİLERDEN OY ALDI ? (%)**

<i>24 HAZİRAN 2018 SEÇİMİ PARTİ TERCİHİ</i>	Recep Tayyip Erdoğan	Muharrem İnce	Selahattin Demirtaş	Meral Akşener
AK Parti	78	1	1	5
CHP	1	71	4	9
HDP	1	10	94	0
MHP	17	4	0	13
İyi Parti	1	13	0	72
Saadet Partisi	0	0	0	0
Millet ittifakı	0	1	0	1
Cumhur ittifakı	2	0	0	0
Diğer	0	0	1	0

n=1529

n=885

n=241

n=220

GAME CHANGERS

**1 KASIM 2015 SEÇİMİ PARTİ TERCİHLERİNE GÖRE ADAYLARIN
OY DAĞILIMLARI ? (%)**

	1 KASIM 2015 SEÇMENİ			
	AK Parti	CHP	HDP	MHP
Recep Tayyip Erdoğan	89	6	10	45
Muharrem İnce	6	89	19	25
Selahattin Demirtaş	1	1	71	0
Meral Akşener	4	4	0	29
Temel Karamollaoğlu	0	0	0	1

n=1258

n=651

n=251

n=302

SEÇMEN PROFİLİ

SEÇMENLERİN YAŞ GRUBUNA GÖRE OY
TERCİHİ (%)

	18-29 yaş	30-44 yaş	45+ yaş
Recep Tayyip Erdoğan	50	53	54
Muharrem İnce	30	27	33
Selahattin Demirtaş	11	12	4
Meral Akşener	8	7	8
Temel Karamollaoğlu	1	1	1
	n=769	n=938	n=1199

SEÇMENLERİN YAŞ GRUBUNA GÖRE OY
TERCİHİ (%)

	18-29 yaş	30-44 yaş	45+ yaş
AK Parti	40	41	43
CHP	23	21	26
HDP	16	15	6
MHP	9	12	12
İyi Parti	10	9	11
Saadet Partisi	1	1	1
Millet ittifakı	1	0	0
Cumhur ittifakı	1	1	1

n=769

n=938

n=1199

SEÇMENLERİN CİNSİYETE GÖRE OY TERCİHİ
(%)

	Kadın	Erkek
Recep Tayyip Erdoğan	54	51
Muharrem İnce	35	26
Selahattin Demirtaş	5	11
Meral Akşener	6	10
Temel Karamollaoğlu	0,2	2
	(n=1427)	(n=1479)

SEÇMENLERİN CİNSİYETE GÖRE OY TERCİHİ (%)

	Kadın	Erkek
AK Parti	48	36
CHP	27	19
HDP	8	15
MHP	6	16
İyi Parti	10	10
Saadet Partisi	0	2
Millet ittifakı	0	1
Cumhur ittifakı	1	1

(n=1427) (n=1479)

SEÇMENLERİN EĞİTİM DÜZEYİNE GÖRE OY TERCİHİ (%)

	İlköğretim mezunu veya daha düşük eğitimli	Lise veya dengi okul mezunu	Yükseköğreti m mezunu
Recep Tayyip Erdoğan	60	52	32
Muharrem İnce	23	32	50
Selahattin Demirtaş	10	6	7
Meral Akşener	6	9	10
Temel Karamollaoğlu	1	1	1

n=1664

n=713

n=529

SEÇMENLERİN EĞİTİM DÜZEYİNE GÖRE OY TERCİHİ (%)

	İlköğretim mezunu veya daha düşük eğitimli	Lise veya dengi okul mezunu	Yükseköğretim mezunu
AK Parti	50	39	20
CHP	19	24	35
HDP	12	8	13
MHP	10	14	11
İyi Parti	7	12	16
Saadet Partisi	1	1	2
Millet ittifakı	0	1	1
Cumhur ittifakı	1	1	1

SEÇMENLERİN ÇALIŞMA DURUMUNA GÖRE OY TERCİHİ (%)

	Çalışan	İşsiz	Ev kadını	Çalışmayan ve öğrenci	Emekli
Recep Tayyip Erdoğan	51	49	60	59	43
Muharrem İnce	32	27	28	30	31
Selahattin Demirtaş	8	17	7	7	3
Meral Akşener	8	6	5	4	21
Temel Karamollaoğlu	1	1	0	0	2
	n=1405	n=304	n=578	n=398	n=221

SEÇMENLERİN ÇALIŞMA DURUMUNA GÖRE OY TERCİHİ (%)

	Çalışan	İşsiz	Ev kadını	Çalışmayan ve öğrenci	Emekli
AK Parti	38	35	54	46	34
CHP	23	21	24	20	27
HDP	12	22	8	12	1
MHP	14	12	5	11	8
İyi Parti	10	7	8	8	23
Saadet Partisi	1	1	0	0	3
Millet İttifakı	1	0	0	1	1
Cumhur İttifakı	1	1	1	1	2
Diğer	0	1	0	1	1

n=1405

n=304

n=578

n=398

n=221

SEÇMENLERİN 2017 REFERANDUMU OY TERCİHİNE GÖRE OY TERCİHİ (%)

	Evet oyu verdim	Hayır oyu verdim
Recep Tayyip Erdoğan	91	9
Muharrem İnce	4	61
Selahattin Demirtaş	1	15
Meral Akşener	3	14
Temel Karamollaoğlu	1	1

(n=1295)

(n=1224)

SEÇMENLERİN KAMPANYA DÖNEMİNE DAİR DEĞERLENDİRMELERİ VE GELECEK BEKLENTİLERİ

«Seçim kampanyasında yapılan okuyacağım her bir faaliyetin oy tercihinizde etkili olup olmadığını evet oldu, hayır olmadı şeklinde belirtir misiniz?»

CUMHURBAŞKANI SEÇİMİ

TOPLAM SEÇMEN	Televizyon reklamları	Cumhurbaşkanı adaylarının televizyon konuşmaları	Mitingler	Sosyal medyadaki iletişimler
Evet, etkili oldu	36	58	46	33
Hayır, etkili olmadı	63	41	53	63
Cevap yok /fikrim yok	1	1	1	4

(n=2906)

«Seçim kampanya döneminin adil bir şekilde geçip geçmediği konusunda görüşünüz nedir?»

SEÇİM KAMPANYA DÖNEMİ ADİL GEÇTİ Mİ? (%)

	Recep Tayyip Erdoğan	Muharrem İnce	Selahattin Demirtaş	Meral Akşener
Adil bir şekilde geçti	83	19	15	26
Adil bir şekilde geçmedi	13	76	75	69
Cevap yok/fikri yok	4	5	10	5
	n=1529	n=885	n=241	n=220

«Seçim sonuçlarına baktığınızda Türkiye`nin durumunun önümüzdeki dönemde nasıl olacağını düşünöyorsunuz?»

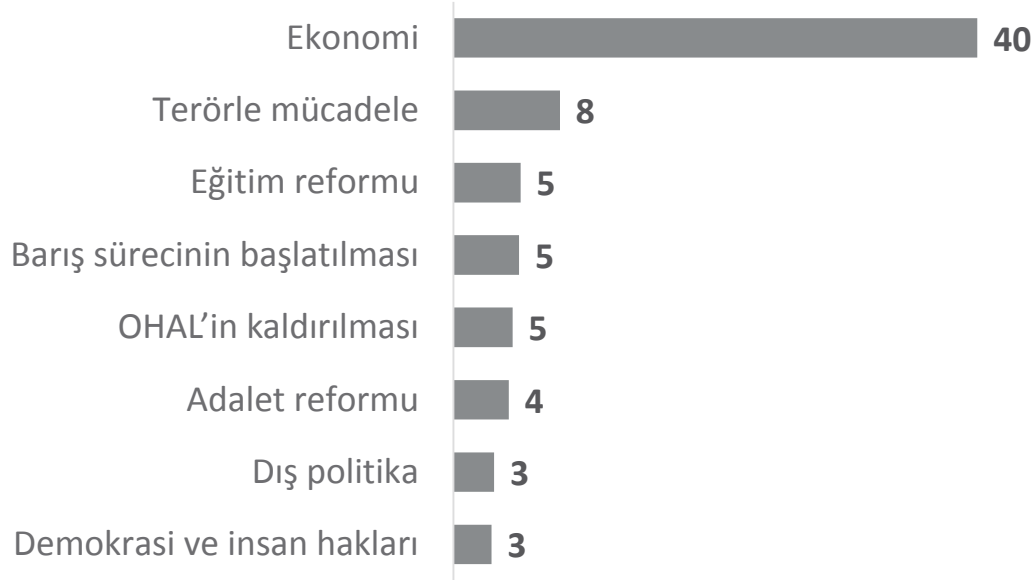
TÜRKİYE`NİN YAKIN GELECEĞİNE DAİR NASIL BİR BEKLENTİ VAR? (%)

	Toplam seçmen	Recep Tayyip Erdoğan	Muharrem İnce	Selahattin Demirtaş	Meral Akşener
Daha iyi	53	88	12	20	13
Aynı kalacak	11	6	14	18	25
Daha kötü	31	3	69	55	53
	n=2906	n=1529	n=885	n=241	n=220

Tabloda «daha iyi» ve «ok daha iyi» cevapları, «daha kötü» ve «ok daha kötü» cevapları toplanarak verilmiştir. Fikrim yok diyenler tabloda gösterilmemiştir.

«Sizce yeni kurulacak hükümetin ilk gündem maddesi ne olmalıdır?»

HÜKÜMETİN İLK GÜNDEM MADDESİ NE OLMALI (%)

(n=2906)

Grafikte daha düşük oranda belirtilen diğer cevaplar ile «Cevap yok/Fikrim yok» diyenler gösterilmemiştir.

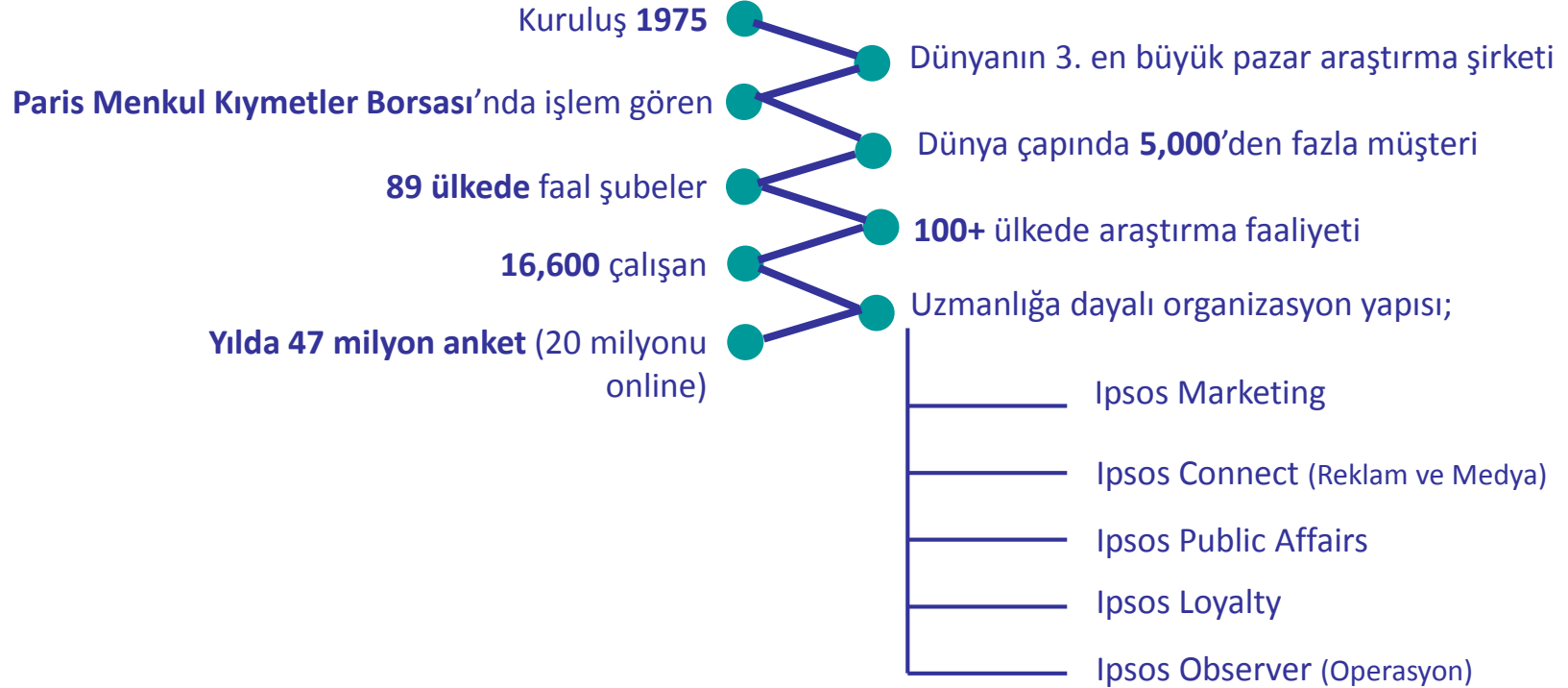
«Sizce yeni kurulacak hükümetin ilk gündem maddesi ne olmalıdır?»

HÜKÜMETİN İLK GÜNDEM MADDESİ NE OLMALI (%)

	Toplam seçmen	Recep Tayyip Erdoğan	Muharrem İnce	Selahattin Demirtaş	Meral Akşener
Ekonomi	40	38	44	25	52
Terörle mücadele	8	11	4	5	9
Eğitim reformu	5	4	8	2	6
Barış sürecinin başlaması	5	3	3	21	9
OHAL'in kaldırılması	5	1	8	11	5
Adalet reformu	4	4	5	6	2
Dış politika	3	3	5	1	2
Demokrasi ve insan hakları	3	2	5	5	3
	n=2906	n=1529	n=885	n=241	n=220

Grafikte daha düşük oranda belirtilen diğer cevaplar ile «Cevap yok/Fikrim yok» diyenler gösterilmemiştir.

Ipsos Hakkında

Türkiye’de Ipsos: Sektör Lideri

Ipsos

	Ipsos Marketing (IQ, MQ, Alışveriş Araştırmaları & Pazarlama Bilimi)
	Ipsos Market Measurement (Tüketici Panelleri & Perakende Ölçümlerler)
	Ipsos Connect (Reklam & Medya)
	Ipsos Loyalty
	Ipsos UU (Kalitatif Araştırma)
	Ipsos Healthcare (Sağlık Araştırmaları)
	Social Research Institute (Kamuoyu Araştırmaları)
	Operasyon

GAME CHANGERS

Araştırmanın Farklı Alanlarında Uzmanlık

Ipsos

Marketing

- **IQ:** Ürün Geliştirme.Ürün, ambalaj, fiyat testleri ve Pazar öngörüler.
- **MQ:** Pazar Geliştirme, Pazar segmentasyonları, Pazar payı ölçümleri
- **Alışveriş Davranışları**
- **Pazarlama Bilimi**

Market Measurement

- **Tüketici Paneli:** Hane ve Bireysel Tüketim Panelleri. Yaşam Tarzları & Değerler. Hazır Giyim Tüketim Endeksi.
- **Perakende Ölçümleme:** Dağıtım & Merchandising etkinliği. Ev Dışı Tüketim Paneli.

Loyalty

- **Sadakat Araştırmaları:** Müşteri Memnuniyeti. Çalışan Memnuniyeti. CRM. Gizli Müşteri.

Connect

- **Reklam:** Yaratıcı Süreç. Reklam ön ve sonra testleri. Reklam etki ölçümü. Marka Değeri.
- **Medya:** İnternet Ölçümü. Konumlama, İçerik araştırmaları.

UU

- **Kalitatif Araştırmalar; Grup tartışmaları. Etnografi. Netnografi.**

Social Research Ins.

- **Sosyal Araştırmalar**
- **Kurumsal İtibar Araştırmaları**

Healthcare

- **Sağlık Araştırmaları**

Ipsos Research Labs

- **Nöropazarlama araştırmaları**
- **Sosyal Dinleme ve dijital araştırmalar**

Operations

- **Veri Toplama ve Tablolama**

GAME CHANGERS

- Bütün araştırmalarımızda ICC/ESOMAR uluslararası Pazarlama ve Sosyal Araştırmalar kurallarına bağlı olarak çalışır ve projelerin her aşamasında bu kuralların belirlediği standartlara uyum sağlarız
- TÜAD (Türkiye Araştırmacılar Derneėi) bünyesindeki bütün kalite girişimlerini destekleriz
- Güvenilir Araştırma Belgesi (GAB), ISO 20252 ve son olarak Haziran 2017'den itibaren ISO 9001:2015 belgelerinin sahibiyiz.

Bizi takip ediyor musunuz?

GAME CHANGERS

GAME CHANGERS

Başarınız için yanınızdayız...

Centrum İş Merkezi Aydınevler No:3
34854 Küçükyalı – İstanbul / TÜRKİYE

T : +90 [216] 587 1111

F : +90 [216] 417 6565

www.ipsos.com/tr-tr

© 2018 Ipsos. Tüm hakları saklıdır.

GAME CHANGERS

